

Dosarul nr. 2ra-202/23
2-19186022-01-2ra-03022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

21 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iusupova Svetlana împotriva Irinei Covtun cu privire la modificarea cotelor părți din bunul imobil,
împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 22 noiembrie 2019 Iusupova Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Covtun cu privire la modificarea cotelor părți din bunul imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că împreună Covtun Irina, sunt coproprietari al bunului imobil comun - casă de locuit cu nr. cadastral XXXXX, a bunurilor legate și a terenului cu nr. cadastral XXXXX, situate pe adresa str. XXXXX, mun. XXXXX, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile.

A indicat că, prin hotărârea din 17 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din contul Svetlanei Iusupova a fost încasată o sultă suma de 31 777 de lei, ca compensare de suprafață suplimentară, ce ar urma să treacă în proprietatea sa, reieșind din prețul unui metru pătrat de 2 765,00 lei, ceea ce ar însemna transmiterea în total de la părâtă către reclamantă, a suprafeței de 11,49 m².

Reclamantul a menționat că, prin hotărârea enunțată, instanța a majorat suprafața reclamantei doar cu 5,67 m² echivalent al 15 677,55 de lei (din 11,492 m², cu cât ar trebui majorată suprafața reclamantei în schimbul sumei de 31 777 de lei și a majorat cota reclamantei de la 1/6 la 29,72% (față de 43,13% din cât ar trebui să devină cota

reclamantei contra sumei de 31 777 de lei), lăsând la soluționarea părților întrebarea ce ține de obținerea de către reclamantă de la pârâtă a restului suprafeței pentru care s-a dispus încasarea sumei, și anume încă 5,82 m², echivalent al sumei de 16 099,45 de lei și respectiv modificarea proporțională a cotelor-părți din casă.

A precizat că, hotărârea a devenit definitivă, iar din 16 ianuarie 2019 – irevocabilă, fapt confirmat prin Decizia Curții de Apel din 03 iulie 2018 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 ianuarie 2019.

A declarat că Covtun Irina, s-a adresat la executorul judecătoresc, inclusiv pentru încasarea sumei compensației de 31 777 de lei (care include 15 677,55 de lei pentru 5,67 m² pe care reclamanta i-a primit și 16 099,45 de lei pe care reclamanta urmează să le primească de la pârâtă).

Iusupova Svetlana a notat că a achitat Irinei Covtun, iar Irina Covtun a acceptat și a primit suma integrală de 31 777 de lei, atât pentru suprafața/cota transmisă, cât și pentru suprafața pe care urmează să o transmită Svetlanei Iusupova, fapt confirmat prin încheierea din 08 aprilie 2019 a executorului judecătoresc Grigore Stoian.

A indicat că suma achitată Irinei Covtun pentru suprafața care urmează să-i fie transmisă de către aceasta reclamantei, este similară unui preț achitat în cadrul unui contract de vânzare-cumpărare, or, reclamanta a achitat pârâtei suma de 31 777 de lei pentru suprafața suplimentară din casă din calculul de 2 765 de lei/m², deci pentru 11,49 m².

Astfel, reieșind din suprafața totală a casei de 43,4 m² și suprafața pentru care Irina Covtun a primit 16 099,45 lei dar nu a transmis-o Svetlanei Iusupova de 5,82 m², rezultă că, cota reclamantei urmează să fie majorată cu 13,41%, reieșind din calculul 5,82/43,4 m².

Reclamantul a specificat că, cotele din imobilul cu nr. cadastral XXXXX urmează, să fie modificate, după cum urmează: pentru Svetlana Iusupova urmează să fie modificată din 29,72% în 43,13%, iar pentru Irina Covtun, cota urmează să fie modificată din 70,28% în 56,87%.

A evidențiat că, prin cererea prealabilă din 13 noiembrie 2019, expediată pârâtei a solicitat în decurs de 7 zile din data recepționării pretenției, să-și exprime acordul autentificat notarial pentru modificarea cotelor în casa din str. XXXXX, XXXXX, mun. XXXXX nr. cadastral XXXXX, însă nici în termenul indicat în pretenția prealabilă și nici până la data adresării cu prezenta acțiune în instanța de judecată, pârâta nu a prezentat un acord autentificat notarial la modificarea corespunzătoare a cotelor și nu a răspuns la pretenția prejudiciară a Reclamantei, ceea ce presupune că ultima a exprimat tacit prin inacțiune acord la modificarea cotelor-părți, acordul acesteia urmând să fie înlocuit prin hotărâre judecătorească de modificare a cotelor.

Iusupova Svetlana a solicitat modificarea cotei-părți ce îi aparține din 29,72% în 43,13%, iar pârâtei Irina Covtun din 70,28% în 56,87% din bunul imobil – casă de locuit, situată în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de Svetlana Iusupova împotriva Irinei Covtun privind modificarea cotelor-părți din bunul imobil comun a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La data de 02 decembrie 2021 Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul

Botezatu Gheorghe a declarat apel împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că soluția instanței de fond este justă și întemeiată, or, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că până la stabilirea cotelor-părți prin hotărârea judecătorească, devenită irevocabilă, pe marginea cauzei a fost întocmit raportul de expertiză nr. 204 din 14 mai 2009 (f.d.90-96). Prin prezenta cerere de chemare în judecată, reclamanta a solicitat modificarea cotei-părți ce îi aparține din 29,72% în 43,13%, iar pârâtei Irina Covtun din 70,28% în 56,87% din bunul imobil – casă de locuit, situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, făcând un calcul al sumelor care au fost achitate Irinei Covtun, până la stabilirea cotelor-părți din imobilul în litigiu.

Cu referire la acest aspect, instanța de apel a atestat că, această circumstanță, a fost examinată deja în cadrul examinării cauzei nr.2-542/14, fiind apreciată printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă.

În acest context, instanța de apel a notat că, potrivit hotărârii definitive și irevocabile a Judecătorei Centru mun. Chișinău din 17 octombrie 2016, s-a stabilit cu certitudine că, bunul imobil, situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, este divizibil și este partajabil în natură doar conform cotelor-reale deținute, potrivit concluziei expuse în raportul de expertiză, exclusiv prin metoda propusă, cu achitarea sultei stabilite, și anume atribuirea în beneficiul Svetlanei Iusupova a încăperii – odaia locativă nr.3 cu suprafața de 12,9 m², ce constituie 29,72% cota reală, cu încasarea sultei în valoare de 31 777 de lei pentru egalarea cotelor din contul Svetlanei Iusupova în beneficiul Irinei Covtun.

La data de 15 decembrie 2022 Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie dispusă modificarea cotei-părți a Svetlanei Iusupova din 29,72 % în 43,13 % și a Irinei Covtun din 70,28% în 56,87 % din bunul imobil.

În motivarea recursului s-a invocat neaplicarea de către instanța de apel a legii care urma să fie aplicată, precum și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural. Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 13 octombrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a reprezentatului recurentului, avocatul Botezatu Gheorghe la data de 12 decembrie 2022 (f.d.166).

Astfel, recursul, declarat la 15 decembrie 2022, este în termen.

La 03 februarie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimitei Covtun Irina (f.d. 180), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la

judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Iusupova Svetlana, reprezentată de avocatul Botezatu Gheorghe, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi